

ÎNCHEIERE

19 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de reprezentantul Procuraturii Generale, Nadejda Drumea și de Vitalii Cebotari împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 11 mai 2017,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de reprezentantul cabinetului avocatului „Victor Felișcan”, avocatul Victor Felișcan împotriva Procuraturii Generale, intervenient accesoriu Vitalii Cebotari cu privire la accesul la informații,

c o n s t a t ă :

La 25 octombrie 2016 reprezentantul cabinetului avocatului „Victor Felișcan”, avocatul Victor Felișcan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Procuraturii Generale, intervenient accesoriu Vitalii Cebotari cu privire la accesul la informații.

În motivarea acțiunii a menționat că, la 29 septembrie 2016 a fost examinată cererea avocatului Victor Felișcan în interesele lui Anatolie Bulmaga împotriva refuzului procurorului Tatiana Rotari de recunoaștere a lui Bulmaga Anatolie în calitate de parte vătămată și ordonanței procurorului Vitalii Cebotari din 24 august 2016, prin care a fost respinsă cererea respectivă, iar în cadrul ședinței de judecată, procurorul Vitalii Cebotari a declarat că cauza penală nr. 2013320061 a fost suspendată prin ordonanță, nefiind prezentată în ședința de judecată.

Consideră faptul că ordonanța de suspendare afectează drepturile și interesele legitime ale clientului său, iar la 30 septembrie 2016 a depus la procuratura teritorială Soroca cerere prin care a solicitat copiile autentificate a ultimei ordonanțe de suspendare a urmăririi penale nr. 2013320061 emisă de procurorul Vitalii Cebotari și ordonanței de suspendare a urmăririi penale nr. 2013320061 emisă de procurorul Tatiana Rotari.

Susține că prin scrisoarea nr. 0061/13-4751 din 07 octombrie 2016 (recepționată la 12 octombrie 2016) a fost informat despre faptul că cererea a fost examinată, iar în notă s-a menționat despre copia autentificată a ordonanței din 26 august 2016 de suspendare a urmăririi penale în cauza penală nr. 2013320061, însă din conținutul acestora, consideră că furnizorul de informație nu a satisfăcut cerințele din cererea înaintată cu privire la prezentarea informației.

Solicită admiterea acțiunii, obligarea pârâtului să prezinte copia autentificată a ordonanței de suspendare a urmăririi penale nr.2013320061 emisă de procurorul Vitalii

Cebotari; obligarea pârîului să prezinte copia autenticată a ordonanței de suspendare a urmăririi penale nr.2013320061 emisă de procurorul Rotari Tatiana; încasarea de la pârî a sumei de 10000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea Judecătorei Soroca din 16 decembrie 2016, rectificată prin încheierea Judecătorei Soroca din 30 decembrie 2016 (f.d.84) s-a admis acțiunea parțial; s-a obligat Procuratura Generală să prezinte cabinetului avocatului „Victor Felișcan” copia autenticată a ordonanței de suspendare a urmăririi penale pe cauza penală nr.2013320061 emisă de procurorul în procuratura raionului Soroca, Vitalii Cebotari; s-a obligat Procuratura Generală să prezinte cabinetului avocatului „Victor Felișcan” copia autenticată a ordonanței de suspendare a urmăririi penale pe cauza penală nr.2013320061 emisă de procurorul în procuratura raionului Soroca, Tatiana Rotaru; s-a încasat de la Procuratura Generală în beneficiul cabinetului avocatului „Victor Felișcan” prejudiciul moral în mărime de 500 de lei și cheltuielile de judecată pentru asistența juridică în mărime de 1000 de lei.

În susținerea poziției prima instanță a stabilit că furnizorul de informație a prezentat reclamantului ordonanța de suspendare a urmăririi penale din 26.08.2016 emisă de procurorul procuraturii Soroca, Vitalii Cebotari, fără însă a fi aplicat sigiliul și făcută mențiunea „copia corespunde originalului”, ceea ce i-ar da valoare juridică actului menționat. De asemenea furnizorul de informație nu a prezentat copia autenticată a ordonanței de suspendare a urmăririi penale nr. 2013320061 emisă de procurorul Tatiana Rotari, astfel ignorând cerințele reclamantului din cerere.

La fel, prima instanță a reținut că acțiunile pârîului i-au cauzat consecințe determinate de frustrări și suferințe emoționale, reclamantul exercitând profesia de avocat și apărînd interesele clientului, prin inacțiunile pârîului i-au fost aduse atingeri valorilor nepatrimoniale legate de reputația și probitatea profesională, ceea ce poate duce la aprecieri nefavorabile a calității serviciilor juridice prestate din partea clienților.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 11 mai 2017 s-au respins apelurile declarate de Vitalii Cebotari și de Procuratura Generală și s-a menținut hotărârea Judecătorei Soroca din 16 decembrie 2016.

La 10 iulie 2017 reprezentantul Procuraturii Generale, Nadejda Drumea a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 11 mai 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii ca ilegală și neîntemeiată.

În motivarea recursului a reiterat circumstanțele de fapt ale cauzei exprimîndu-și dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe.

Invocă faptul că examinarea unor astfel de litigii nu cad sub incidența legislației cu privire la accesul la informație, care comportă un caracter general, ci sub incidența Codului de procedură penală, care are un caracter special, reglementînd expres căror persoane le este acordat dreptul de a avea acces la informație într-un dosar penal, indicînd dispozițiile art. 287² din Codul de procedură penală.

Relevă că lipsa mențiunii „copia corespunde originalului” nu aduce atingeri drepturilor și intereselor reclamantului, întrucît acesta nu a prezentat altui organ actul solicitat, iar acest din urmă i-ar fi respins pretențiile înaintate din motivul respectiv.

Susține că nu există temei legal de încasarea unui prejudiciu moral, iar cheltuielile pentru asistență juridică nu sunt conforme practicii Curții Europene care urmează a fi necesare, realmente angajate și rezonabile în cuantum.

La 12 iulie 2017 Vitalii Cebotari a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 11 mai 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca ilegală și neîntemeiată.

În argumentarea recursului a invocat motivele de fapt ale cauzei, menționând că instanțele inferioare au interpretat eronat normele de drept, nefiind stabilite circumstanțele importante ale cauzei.

Susține că nu este obligatoriu certificarea copiei ordonanței solicitate, întrucât caracterul autentic al acesteia poate fi dovedit prin scrisoarea de însoțire care conține antet, număr de ieșire, semnătura și funcția persoanei care a eliberat-o.

Consideră că instanțele inferioare au interpretat eronat dispozițiile art. 7 din Legea cu privire la acces la informații.

Menționează că acțiunea urma a fi examinată în ordinea art. 299¹ din Codul de procedură penală, iar instanțele inferioare nu au ținut cont de dispozițiile art. 4 lit. c) din Legea contenciosului administrativ.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile pentru următoarele.

Potrivit art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că

aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin.(3) se iau în considerare de către instanță din oficiu și în toate cazurile.

În conformitate cu art.433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4);
- b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;
- c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;
- d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

Raportând data recepționării deciziei recurate de către recurenți cu data declarării recursurilor, completul de admisibilitate reține că acestea au fost declarate în termen, deoarece decizia recurată a fost recepționată de Nadejda Drumea și Cebotari Vitalie la 12 iunie 2017, fapt confirmat prin semnăturile aplicate pe avizele de recepție nr. DS3118073513AR și nr. DS3118073609AR (f.d.165, 166), iar cererile de recurs au fost depuse la 10 iulie 2017 și respectiv la 12 iulie 2017, reieșind din amprenta sigiliilor aplicate pe plicuri (f.d.180, 185), or potrivit art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Alegațiile din recursul declarat de reprezentantul Procuraturii Generale, Nadejda Drumea precum că, examinarea unor astfel de litigii nu cad sub incidența Legii privind accesul la informație, care comportă un caracter general, ci cad sub incidența Codului de procedură penală, care are un caracter special, reglementând expres căror persoane le este acordat dreptul de a avea acces la informație într-un dosar penal, indicând dispozițiile art. 287² din Codul de procedură penală, nu pot fi reținute, deoarece potrivit art. 1 lit. a) din Legea privind accesul la informație, prezenta lege reglementează raporturile dintre furnizorul de informații și persoana fizică și/sau juridică în procesul de asigurare și realizare a dreptului constituțional de acces la informație. Or art. 287² din Codul de procedură penală prevede acțiunile obligatorii ale organului de urmărire penală după suspendarea urmăririi penale.

La fel nu pot fi reținute nici cele invocate precum că lipsa menționii „copia corespunde originalului” nu aduce atingeri drepturilor și intereselor reclamantului, întrucât acesta nu a prezentat altui organ actul solicitat, iar acest din urmă i-ar fi respins pretențiile înaintate din motivul respectiv, deoarece potrivit pct. 1.12 din Regulile de întocmire a documentelor organizatorice și de dispoziție, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 618 din 05 octombrie 1993, pentru legalizarea copiei documentului, mai jos de elementul "Semnătura", se înscrie "Pentru conformitate" sau "Conform cu originalul", precum și denumirea funcției pe care o deține persoana care a legalizat copia, semnătura ei personală, numele, prenumele și data. Din aceleași raționamente nu pot fi reținute nici cele invocate de Vitalii Cebotari precum că nu este obligatoriu certificarea copiei ordonanței solicitate, întrucât caracterul autentic al acesteia poate fi dovedit prin scrisoarea de însoțire care conține antet, număr de ieșire, semnătura și funcția persoanei care a eliberat-o.

Argumente reprezentantului Procuraturii Generale, Nadejda Drumea precum că nu există temei legal de încasarea unui prejudiciu moral, nu pot fi reținute, deoarece potrivit art.24 din Legea privind accesul la informații, în funcție de gravitatea efectelor pe care le-a avut refuzul nelegitim al funcționarului public, responsabil pentru

furnizarea informațiilor oficiale, de a asigura accesul la informația solicitată, instanța de judecată decide aplicarea unor sancțiuni în conformitate cu legislația, repararea prejudiciului cauzat prin refuzul nelegitim de a furniza informații sau prin alte acțiuni ce prejudiciază dreptul de acces la informații, precum și satisfacerea neîntârziată a cererii solicitantului. Mai mult, cele invocate precum că cheltuielile pentru asistență juridică nu sunt conforme practicii Curții Europene care urmează a fi necesare, realmente angajate și rezonabile, instanța de recurs le apreciază ca fiind declarative, neavând suport probator.

Cu referire la alegațiile din recursul declarat de Vitalii Cebotari precum că instanțele inferioare au interpretat eronat dispozițiile art. 7 din Legea cu privire la acces la informații, instanța de recurs menționează că prin răspunsul nr. 0061/13-4751 din 07.10.2016 (f.d.7), nu atestă condițiile unui refuz în sensul art. 7 alin. (2) lit. c) din aceeași lege, care prevede că, în conformitate cu alineatul (1) al prezentului articol, accesul la informațiile oficiale nu poate fi îngrădit, cu excepția informațiilor ce țin de activitatea operativă și de urmărire penală a organelor de resort, dar numai în cazurile în care divulgarea acestor informații ar putea prejudicia urmărirea penală, interveni în desfășurarea unui proces de judecată, lipsi persoana de dreptul la o judecare corectă și imparțială a cazului său, ori ar pune în pericol viața sau securitatea fizică a oricărei persoane - aspecte reglementate de legislație.

Argumentele precum că acțiunea urma a fi examinată în ordinea art. 299¹ din Codul de procedură penală, iar instanțele inferioare nu au ținut cont de dispozițiile art. 4 lit. c) din Legea contenciosului administrativ, nu sunt întemeiate și nu pot fi puse la baza recursului, întrucât dispozițiile art. 299¹ din Codul de procedură penală se aplică în cadrul desfășurării urmăririi penale, distinct de obiectul acțiunii. Mai mult, dispozițiile art. 4 lit. c) din Legea contenciosului administrativ nu sunt aplicabile speței.

Instanța de recurs constată că, argumentele invocate în cererile de recurs în esența lor sunt similare cererilor de apel și constituie o apreciere a probelor efectuate de recurenți care nu pot fi puse la baza recursului, însă toate acestea au fost deja supuse examinării minuțioase și aprecierii juste de către instanțele inferioare prin prisma art. 130 și 139 din Codul de procedură civilă, în raport cu dispozițiile art. 118 din aceeași lege și art. 24 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și respectiv nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs, iar forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii ar putea fi încadrate în temeiul prevăzut de art. 386 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, aplicabil doar procedurii de apel, însă asemenea temei nu se regăsește în art. 432 din Codul de procedură civilă aplicabil recursului.

Completul de admisibilitate concluzionează că, din conținutul cererilor de recurs nu rezultă existența unuia din temeiurile legale de recurs, deoarece recursul devolvează exclusiv circumstanțe de drept ale cauzei, iar recurenții nu au invocat niciun argument plauzibil în vederea ilegalității deciziei instanței de apel.

În acest sens, completul de admisibilitate reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul al un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson împotriva Olandei, 26 martie 1996, §67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursurile declarate de reprezentantul Procuraturii

Generale, Nadejda Drumea și de Vitalii Cebotari nu s-au bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespund cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu sunt capabile să ofere îndreptarea situației din decizia recurată, fiind neglijate în mod clar dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că recurenții au depus prezentele cereri de recurs, după ce au avut posibilitate de a fi auziți de instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” împotriva Franței, cererea nr. 21920/93 din 23 octombrie 1996, §48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenților le-au fost asigurați dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 §1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher împotriva Cehiei, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §65-67).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanțele inferioare au examinat pricina sub toate aspectele, au verificat și au apreciat corect probele prezentate și au aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recursuri nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție în mod unanim ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de reprezentantul Procuraturii Generale, Nadejda Drumea și de Vitalii Cebotari, în baza art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de reprezentantul Procuraturii Generale, Nadejda Drumea și de Vitalii Cebotari, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță